

5 gr. SŁOWO 5 gr. CZĘSTOCHOWSKIE

Dziennik polityczny, społeczny i literacki, poświęcony sprawom miasta Częstochowy i powiatu.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: II-ga Aleja Nr. 32. Tel. 30. Redakcja czynna cały dzień. REDAKTOR PRZYJMUJE codziennie od godziny 17—18.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA Z ODNOSZENIEM DO DOMU LUB WYSYŁKĄ POCZTOWĄ ZŁ. 1.50.

Rok II.

Sobota 10-go grudnia 1932 roku.

Nr. 283.

Na nic się nie zdadzą.

Ameryka wprowadziła nowe prawo do swego kodeksu — karę na zawodowych bezrobotnych, którzy odmawiają podjęcia ofiarowanej pracy. Paragraf właściwy mówi o złośliwym pozabawianiu rodziny utrzymania.

Polski projekt rządowy, omówiony przez ministra dr. Hubickiego na ogólnopolskim zjeździe wojewódzkich naczelników wydziałów opieki społecznej, o zapoczątkowaniu celowych i gospodarczo uzasadnionych robót publicznych zamiast dotychczasowego bezcelowego systemu zasiłkowego, spotkał się z próbami opozycji.

Bezrobotni projekt ten przyjęli z uznaniem, wykazując zrozumienie sytuacji — im praca zarobkowa odpowiada bardziej niż zasiłki, będące bądźco bądź formą upokarzającą i wyjątkową w sferach pracujących, pomimo, że stanowi ona konsekwencję ustawy o przymusowych składkach ubezpieczeniowych na wypadek bezrobocia. Zbankrutowani politycznie pseudo-leaderzy, uprawiający dziś opozycję dla samej opozycji, gwałtownie przeciwstawiają się temu projektowi, operując demagogiczną formułą: zasiłek nie może mieć nic wspólnego z zapłatą za pracę. Sekundują mu bezrobotni zawodowi, a raczej „zawodowcy zasiłkowi”, umiający tak sprytnie manewrować, aby nie pracując, czerpać zasiłki z różnych źródeł i pod różnymi postaciami. Dla tych praca jest przykrą koniecznością, bez której nie można uzyskać bezrobocia.

Dla fałszywych obrońców robotnika i zawodowców zasiłkowych, projekt rządowy o pracy przymusowej jest zjawiskiem zgoła niepożądanym, któremu starają się za wszelką cenę przeciwstawić.

Dla tych „opozycjonistów” i zawodowców zasiłkowych, jedynym środkiem przekonyującym skutecznym, byłoby wprowadzenie amerykańskiego prawa o karach za uprawianie zawodowego próżniactwa na koszt skarbu państwa i społeczeństwa.

Zasada projektu rządowego jest zdrowa: zasiłek wypłacany przez Państwo musi być odpracowany. Formy dwie: zasiłek tylko w naturze — gotówka tylko za pracę.

Wysiłki opozycjonistów i zawodowców zasiłkowych na nic się nie zdadzą. Tęsknota bezrobotnych za pracą jest już dziś zjawiskiem powszechnym.

Druga nota polska do Ameryki w sprawie raty grudniowej.

WASZYNGTON. Druga nota do rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki Półn. w sprawie odroczenia płatności raty długu wojennego przypadającej na dzień 15 b. m. została przesłana ambasadorowi Filipowiczowi, które złożył ją sekretarzowi stanu Stimsonowi.

W drugiej nocy swej rząd polski przytacza szereg nowych motywów, które usprawiedliwiają propozycję odroczenia płatności i przystąpienia do zrewidowania umowy z 1924 r., przepisującej sposób spłaty długu.

Próba pogwałcenia praw pracowników umysłowych.

Do Ministerstwa Opieki Społecznej wpłynął memoriał Centralnego Związku Przemysłu Górniczego, Handlu i Finansów domagający się znówelizowania rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o umowach pracy z pracownikami umysłowymi. Memoriał domaga się pozbawienia praw pracowników umysłowych pewnych kategorii majstrów kopalnianych i fabrycznych, oraz wprowadzenia cenzusu naukowego dla pracowników biurowych, jako warunku zasadniczego dla uzyskania klasyfikacji pracownika umysłowego.

Ponadto memoriał proponuje wprowadzenie 6 cio miesięcznego terminu przedawnienia dla pretensyj za każdą pracę wynagradzaną niestale: bilanso-

we i godziny nadliczbowe.

Memoriał ten, który nie wątpimy w to, pozostanie w sferze projektu tylko, traktować należy jako próbę za machu na wywalczone prawa pracowników umysłowych.

Żądanie wprowadzenia cenzusu dla pracowników biurowych staje w sprzeczności z intencjami rozporządzenia P. Prezydenta, potraktowanego pod kątem widzenia spełnianych czynności. Uwzględnienie żądań tych pozbawiłoby uprawnień pracownika umysłowego większość pracowników wykwalifikowanych a cenzusu nie posiadających.

Żądanie zaś wprowadzenia 6-cio miesięcznego terminu przedawnienia

dla pretensyj o wynagrodzenia za dodatkową pracę, traktować należy jako chęć pozbawienia pracownika dochodzenia jego praw w tym względzie. Żądanie to oparte jest na rozumowaniu, że pracownik podczas trwania sto sunku służbowego, w obawie utraty pracy, nie ośmieli się wystąpić na drogę sądową o należności za godziny nadliczbowe. Uczyni to dopiero po rozwiązaniu umowy, a wtedy, wobec przedawnienia, sąd pretensje jego odrzuci.

Zarząd Główny Związku pracowników przemysłowych i handlowych winien bezwzględnie i zdecydowanie zareagować na tę nową próbę pogwałcenia praw klasy pracowniczej.

Masowe redukcje w Zagłębiu.

SOSNOWIEC. W ostatnich dniach w Zagłębiu Dąbrowskim coraz częściej miejscowe zakłady redukują robotników, a niektóre nawet całkowicie wstrzymują pracę na czas nieograniczony z powodu braku zamówień.

I tak z dniem 15 grudnia zostanie całkowicie unieruchomiona fabryka towarzystwa akcyjnego „Zawiercie”,

gdzie pracuje ponad 1000 robotników.

Wymówiono również pracę kilkuset robotnikom w Porębie w fabryce naczyń emalowanych „Olkusz” i zapowiedziano całkowite unieruchomienie zakładu z dniem 17 grudnia r. b. na czas nieograniczony, wskutek czego traci pracę około 1000 robotników.

Mandżula w rękach Japończyków.

Sowiety wydały Japończykom powstańców chińskich.

TOKIO. Przednie straż armii japońskiej i mandżurskiej, które przeszły przez Hajlar, obsadziły miasto Mandżulę. (Stacja graniczna kolei wschodnio mandżurskiej na granicy sowieckiej). Konsul japoński, Ymazaki schronił się z personelem do konsulatu sowieckiego, w którym znalazło schronienie także około stu innych Japończyków i liczni Mandżurowie.

CHARBIN. Oddział partyzantów

chińskich wysadził w powietrze tunel kolejowy w górach Szingan. W tunelu tym znajdowała się kompania wojsk japońskich. Ani jeden żołnierz nie ocalał.

LONDYN. Według doniesień dzienników, władze sowieckie wydały Japończykom gen. Su-Ping Wena, który wraz z rozbitkami powstańców chińskich schronił się na terytorium sowieckim, oraz 40 oficerów chińskich, wśród nich słynnego gen. Maa.

Wielka awantura komunistyczna w Reichstagu.

Ataki na Hindenburga. — Bójka w kuluarach.

BERLIN. Na środowym posiedzeniu Reichstagu wybrany został trzecim wiceprezydentem Reichstagu socjal-demokrata Loebe.

Następnie przystąpiono do obrad nad projektem hitlerowców ustawy o zastępstwie prezydenta Rzeszy. Wniosek domaga się, aby w razie ustąpienia lub śmierci prezydenta Rzeszy przed upływem kadencji, zastępstwo objął prezes trybunału Rzeszy.

Przeciwko wnioskowi temu wystąpił komunist Schneller, który zaatakował następnie w niesłychanie ostrej formie prez. Hindenburga, oświadczając, iż jest „przedstawicielem programu najbezwstydniejszego wyzysku, uprawianego na ludzie pracującym.

Przywołany do porządku przez przewodniczącego, Schneller mimo to nadal atakował Hindenburga, nazywając prezydenturę jego „prezydenturą zamachu stanu”. W tym momencie

posłowie komunistyczni wznoszą 3-krotny okrzyk: „prez z Hindenburgiem”, powtórzony przez jednego z widzów na galerji.

Wywołuje to powszechne zamieszanie. Na galerji dochodzi do bójki między publicznością. Na sali niesłychane wzburzenie. Wiceprezydent Esser opuszcza fotel, przerywając posiedzenie.

Awantury przeniosły się następnie do kuluarów Reichstagu, gdzie doszło do bójki między posłami hitlerowskimi a komunistycznymi, przyczem kilku posłów odniosło ciężkie obrażenia.

Po południu posiedzenie Reichstagu zostało ponownie otwarte.

Reichstag uchwalił po myśli Hitlera, aby na wypadek ustąpienia lub śmierci prezydenta Rzeszy, zastępstwo objął prezes najwyższego trybunału Rzeszy.

Polski zapas złota zagranicą.

Zapasy złota, ulokowanego przez Bank Polski w zagranicznych bankach emisyjnych w ciągu roku bieżącego zwiększył się o blisko 100 milionów złotych i na 1 grudnia b. r. wynosi 212.6 milionów złotych.

Bank Polski przechowuje złoto w następujących bankach emisyjnych: w Federal Reserve Bank of New-York, w Banku Angielskim, w Banku Francuskim oraz w Banku Rozrachunków Międzynarodowych w Bazylei.

„Mała ustawa samorządowa”.

WARSZAWA. Na posiedzeniu grupy samorządowej B.B.W.R. zdecydowano, by „mała ustawa samorządowa” została uchwalona jeszcze w ciągu bieżącej sesji.

Szybkie uchwalenie ustawy ma donieść znaczenie chociażby ze względu na to, iż od wprowadzenia jej w życie uzależnione jest przeprowadzenie nowych wyborów samorządowych, co w wielu wypadkach jest rzeczą ze wszechmiar aktualną.

Bolszewicy fortyfikują pogranicze z Polską.

WILNO. W pobliżu osady Markucie patrol KOP zatrzymał grupę włościan, złożoną z 11 osób, która zbiegła do Polski. Są to robotnicy, którzy byli zatrudnieni na robotach fortyfikacyjnych na pograniczu polsko-sowieckim.

Włościanie oświadczyli, że od miesiąca są przymusowo zatrudnieni przy budowie strategicznej drogi i fortu — prochowni na pograniczu polskim.

Straszliwy wybuch w fabryce sztucznego jedwabiu.

BERLIN. W fabryce sztucznego jedwabiu w miejscowości Premnitz wydarzyła się straszliwa katastrofa na skutek upuszczenia na ziemię zbiornika z tlenem przez jednego z robotników. 10 robotników poniosło śmierć, kilkunastu jest rannych. Budynek został całkowicie zniszczony, sąsiednie zaś poważnie zagrożone.

Wyrok na ministrów dyktatury.

MADRYT. Został ogłoszony wyrok na generałów, którzy brali udział w zamachu stanu, zorganizowanym przez Primo dd Rivere.

Gen. Martinez Anido został skazany na 24 lata przymusowego osiedlenia na wyspach Balearskich i pozbawienie praw cywilnych i politycznych.

Inni oskarżeni skazani zostali na przymusowe osiedlenie w różnych miejscowościach w przeciągu 14 lat, zawieszenie w prawach cywilnych i politycznych oraz pozbawienie prawa do emerytur.

B. minister sprawiedliwości, gen. Sarro, skazany został na wysiedlenie ze stolicy na przeciąg 6 lat.

Przeciwności demonstracje w Persji.

LONDYN. Nadeszła tu odpowiedź rządu perskiego na protest rządu angielskiego przeciwko wycofaniu koncesji Towarzystwa „Anglo-Persian Oil Comp.”

Rząd perski stoi na stanowisku, że wycofanie koncesji nastąpiło na drodze legalnej. Nota perska utrzymana jest w tak ostrym tonie, że rząd angielski postanowił jej nie ogłaszać.

TEHERAN. Na biura anglo-perskiego towarzystwa naftowego w Teheranie napadł tłum, zdejmując flagę angielską, którą następnie podarło.

Takie same napadły powtórzyły się w szeregu innych miejscowości.

Rząd perski wysłał wojsko celem ochrony biur i magazynów. Wojsko obsadziło również pola naftowe pod Mesged i Solaiman. Roboty zostały wstrzymane.

Jednomiesięczna głódówka Gandhiego.

LONDYN. Gandhi postanowił przystąpić do jednomiesięcznej głódówki,

DZWIĘKOWY KINO-TEATR „Nowości”

Dziś i dni następnych. Wielki podwójny program
MIŁOŚĆ I ZEMSTA
DOŃSKIEGO KOZAKA
W rolach gł. A. Ambrykow, A. Gromow J. Cesarskaja
Ponadto damy jednocześnie z powyższym drugim filmem p.t.
W krainie Srebrnego Lwa
Szczegóły w afiszach.

Kino „MUZA” II Aleja 43

Dziś dwa potężne filmy
Arcydzieło wytwórni amerykańskiej p.t.
OSTATNI ROZKAZ
W roli głównej: Emil Jannings.
Oraz 3 komedje
„Ach, te dzieci”, „Kleks się żeni”, „Kleks kandydatem”.

DZWIĘKOWY TEATR „ODEON” II-ga ALEJA 27

Dziś i dni następnych. — Najnowszy przebój produkcji francuskiej wytwórni „Gaumont-Aubert-Film” p.t.

NIKOLETTA Z MONTPARNASU

albo Komornik i narzeczona

Wspaniały film z życia paryskiego, według utworu LUDWIKI VERNEUIL.

W roli Nikoletty — piękna Grazia del Rio. W roli Andrzeja — L. Galas

NAD PROGRAM: Aktualności dźwiękowe Paramountu Przegląd wydarzeń na całym świecie z objaśn. w języku polskim Ceny miejsc zwykłe.

Związek miast lansuje

nowy podatek komunalny w wysokości 25 milionów rocznie.

W prasie ukazała się wiadomość o nowym podatku, który ma się nazywać „powszechnym podatkiem obywatelskim”. Ma to być podatek na rzecz magistratów celem poprawienia finansów samorządowych. Podatek ten placiliby wszyscy mieszkańcy miast.

Ogólny wpływ z powyższego podatku na rzecz gmin miejskich ma wynieść około 25 milionów złotych rocznie.

aby przez to spowodować jaknajszybsze otwarcie znanej świątyni Malabor dla parjasów.

Początkowo Gandhi domagał się odbycia głosowania nad tą sprawą, obecnie postanowił nie czekać na wynik głosowania, lecz przez swą głódówkę przyspieszyć otwarciu świątyni.

Zacięte walki policji z komunistami w Berlinie.

BERLIN. Komuniści urządzili w Berlinie demonstracje w różnych dzielnicach miasta.

Tłum atakował policjantów z taką natężonością, że demonstrantów rozproszono dopiero po oddaniu salw w powietrze.

W dzielnicy robotniczej demonstranci usiłowali uwolnić aresztowanych w czasie zaburzeń. Podczas szarpania się padło kilka strzałów. W ciągu 8 godzin dokonano kilkudziesięciu aresztowań.

„Miły gość” w Marsylii.

MARSYLJA. Przybył tu Trockim wraz ze swoją żoną na statku „Campiglo”, na którym miał pozostawać do chwili swego wyjazdu z Marsylii.

Ponieważ Trockim prosił o możliwość zatrzymania się w hotelu, został przeprowadzony w nocy do hotelu w centrum miasta.

Policja zabroniła komunikowania się komukolwiek tak z Trockim, jak i członkami jego otoczenia.

Podatek ten ma wynosić przy dochodzie rocznym od 1500 do 3.000 zł. 6 zł. rocznie, przy dochodzie od 3.000 do 4.800 — 8 zł. rocznie, przy dochodzie od 4.800 do 6.000 — 10 zł. rocznie, w przychodzie od 6.000 do 7.800 — 12 zł. rocznie i. t. d.

Kwestja wprowadzenia tego podatku nie jest jeszcze przesądzona. Sprawa ta ma być rozstrzygnięta w najbliższych dniach.

Z różnych stron w kilku wierszach.

— Mecz bokserski Łódź — Sztokholm zakończył się zwycięstwem Łodzi w stosunku 9 : 7.

— W Łodzi policja rozprędziła pochód O. W. P., zorganizowany z okazji 6 lecia istnienia O. W. P., wobec nieposiadania pozwolenia na urządzenie tego pochodu.

— Dziś odbędzie się trzecie posiedzenie Reichstagu, poczem zgodnie z życzeniem gen. Schleichera — Reichstag odroczy się do połowy stycznia. W tym czasie nowy rząd opracuje swą taktykę wobec nowego parlamentu.

— Mac Donald i Chamberlain odbyli dziś konferencję z Herriotem i Germain Martinem.

— Termin rozprawy w procesie Centrolewu w sądzie apelacyjnym został wyznaczony na 7 lutego 1933 r.

— Do Warszawy przybył nowy ambasador Stanów Zjednoczonych, Ferdinand Lamot Belin.

— Nowy poseł Austrii w Warszawie, Maksymilian Hoffingier złożył P. Prezydentowi Rzplitej swe listy uwierzytelniające na uroczystej audjencji na Zamku.

— Znana artystka Wanda Siemiaszkowa, powracająca z Warszawy do Lwowa, została okradziona w pociągu podczas snu. Złodziej skradł futro artystki oraz walizkę z cennymi dokumentami osobistymi i pamiątkami.

KRONIKA

KALENDARZYK

Sobota 10 grudnia. N.M.P. Łowetajskiej Wschód słońca: o g. 7.32 Zachód 15.24

Nocne dyżury aptek.

W nocy z piątku na sobotę: St. Rynek, Siedmiu Kamienic.

W nocy z soboty na niedzielę: Nowy Rynek, Aleja Wolności.

Obywatelska decyzja piekarzy. W trosce o dożywianie głodujących dzieci najbardziej rodziców kom. Mazur zwrócił się imieniem komitetu pań dobroczynnych do miejscowych mistrzów piekarskich z apelem, by poparli wysiłki komitetu darami w naturze. Na ostatnim walnym zebraniu cechu piekarskiego hrześcijańskiego i żydowskiego zapadła uchwała godna uznania: Nasi mistrzowie cechu piekarskiego uchwalili jednogłośnie dostarczać po 6 kilo tygodniowo pieczywa pszennego z każdej piekarni na rzecz dożywiania dzieci, w sumie wyniesie to 450 kg. pieczywa tygodniowo.

Miejska komunikacja autobusowa nie ulegnie zlikwidowaniu. Nasza notatka o ciężkiej sytuacji finansowej w jakiej znajduje się miejska komunikacja autobusowa, walcząca z deficytami wobec znikomiej frekwencji wywołała ze strony nabywców biletów sezonowych zastrzeżenie, umotywowane możliwością likwidacji autobusów. Imieniem dyrekcji M. K. A. zapewnić możemy naszych czytelników, że bez względu na stan finansowy i przewidywane deficyty, komunikacja utrzymana będzie przez cały rok 1933.

Orzeczenie znamienne. Sąd Okręgowy wydał znamienne orzeczenie w sprawie apelacyjnej pracowników byłej Miejskiej Komunikacji Autobusowej: uznał pretensje tych pracowników do wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, polegającą na czynnościach zdawania obrachunków dziennych, które odbywały się po ukończeniu ośmiogodzinnego dnia pracy. Te czynności zdawcze zajmowały im codziennie po 20 — 30 minut czasu i w sumie dają poważną sumę godzin nadliczbowych.

Kino-Teatr „ATLANTIC”

Dziś wielki podwójny program!
Rycerze ognia
wspaniały film bohaterskich strażaków
Oraz II program:

Walka o diamenty
W roli głównej: Tom Tyler i Latus Thompson.

Nad program: Komedja i kronika P. A. T.

KSAWERY DE MONTEPIN.

203

Panna do towarzystwa.

POWIEŚĆ.

— Znalazienie testamentu — myślał Filip dalej — spowoduje wyjaśnienie owych tajemniczych okoliczności i nic już nie stanie na przeszkodzie do ułożenia regularnego aktu zejścia Gabrijeli de Vadans... Jutro rano pojedę do Bry i przyspieszę rozwiązanie... Poczem zasnę szem spokojnym.

Nazajutrz rano, (mniej więcej w tym samym czasie, kiedy Raul udawał się do Morfontaine, aby zobaczyć doktora Gilberta), pana de Garennes obudził Julian Vendame.

Obiecane pieniądze adwokat wypłacił swemu lokajowi.

Wkrótce pojechał do Nogent-sur-Marne.

Około dziewiątej rano pukał do kraty willi swej matki.

Pani de Garennes, przechadzająca się już po ogrodzie, widząc wchodzącego Filipa, spieszenie podeszła na jego spotkanie.

— Oczekiwałam cię z niecierpliwością.

— Z niecierpliwością? — powtórzył. — Dlaczego? Czyżby zaszło co nowego?

— Otrzymałeś mój list?

— Nie.

— Kazałam go jednak oddać wczoraj wieczorem na pociąg kolei.

— Przyszedł zapewne na ulicę Asas już po moim wyjściu.

— A więc nie wiesz o niczym?

— O czymże mam wiedzieć?

— O Raulu.

Nic zupełnie. Wytlómacz mi prędzej, moja matko.

— Nie omyliłam się... To Raul właśnie wdzierał się przez mur do parku, aby widzieć Gabrijelę...

— I powrócił znowu?

— Tak.

— A Hieronim strzelał do niego?

— Tak, ale Hieronim jest tak niezręczny! Ani go zabił, ani go nawet zranił.

— W takim razie jakimże sposobem dowiedziałas się, moja matko, że to był Raul?

— Nazajutrz, wczoraj zrana, twój kuzyn był tak bezczelnym, że zjawił się tu i wyznał mi wszystko. Wyobraź sobie, że chciał, ażeby była powiernicą miłosnych jego stosunków z Gabrijelą.

— Oho! — rzekł Filip, widocznie zaniepokojony, potem dodał. — Któż u diabła mógł się tego spodziewać?

— A jednak jest to najczystsza prawda.

I pani de Garennes słowo w słowo w słowo powtórzyła rozmowę swoją z Raulem.

— Lepiejby może było pozwolić mu zobaczyć Gabrijelę w twojej obec-

ności, moja matko — rzekł młody adwokat, kiedy baronowa zakończyła opowiadanie. — Żadne podejrzenie nie mogłoby powstać w jego umyśle, a po katastrofie mielibyśmy w nim jednego więcej świadka, uznającego twoje czułe pielegnowanie chorej i nieustanne starania o jej zdrowie...

— Nie śmiałam tego uczynić.

— Jaki jest w tej chwili stan Gabrijeli?

— Dwie silniejsze dozy wystarczą, aby koniec nastąpił...

— A więc, jeżeli dziś przyjdzie i znowu żądać będzie, aby go zaprowadzić do swej uwielbianej, spełnij, matko, jego życzenie. Jeżeli zaś nie przyjdzie, pošlemy mu depeszę... Jego rozpacz cudownym będzie świadectwem na naszą korzyść... Pozwolenie zaś na tę wizytę nie zaszkodzi w niczym, gdyż jutro wieczór jego bożyszczę cierpieć przestanie.

— Decydujesz się więc skończyć? — zapytała pani de Garennes.

— Już czas.

— Depesza z Nowego Jorku nadeszła?

— Tak, i znajduje się w moich rękach... Jutro należy uprzedzić doktora Laubet, ażeby po raz ostatni zobaczył swoją pacjentkę... Skonstatuje ostateczny upadek sił i zapewne bliską śmierć... A zatem nikt w świecie nie będzie miał prawa dziwić się tej śmierci.

XLIX.

— Masz słusność — rzekła pani de Garennes — teraz czuję się całkiem uspokojoną. Spodziewam się, że zostaniesz tu po wypadku... Obawiałabym się pozostać sama przy tym trupie.

— Pozostanę tu kilka dni z tobą, moja matko — odpowiedział Filip.

— Chcesz zobaczyć Gabrijelę?

— Chciałabym właśnie prosić o zaprowadzenie mnie do niej.

Baronowa wraz z synem udali się do pawilonu.

Wyraz twarzy młodej dziewczyny, zmiana jej rysów wychudzonych, gorączkowy blask oczu, nie pozwalały poddawać w wątpliwość bliskiego jej końca.

Pomimo tego, ujrawszy wchodzącego do pokoju Filipa, znalazła odwagę uśmiechnąć się do niego.

Lecz uśmiech, zarysowany na tych ustach tak świeżych kilka dni temu, a dziś zwiedlonych i bladych, prawdziwie był rozdzierającym serce.

Rozczuliłoby to tygrysa.

Co do Filipa, ten nie doświadczał najmniejszego wzruszenia.

— Zawsze pani cierpisz, panno Gabrijelo? — zapytał z udanym wybornie współczuciem.

— Zawsze, oh! i bardzo — odrzekła dziewczę słabym głosem — a jednak mam jeszcze nadzieję...

Mówiąc te słowa, Gabrijela myślała o doktorze Gilbertcie.

C. d. n.

Nowy kodeks postępowania cywilnego. Z dniem 1 stycznia wchodzi w życie nowy kodeks postępowania cywilnego. Opracowywana jest nowela do kodeksu, która ma być wkrótce przedstawiona Sejmowi. Nie jest wykluczone, że kodeks zacznie obowiązywać już od 1 stycznia w formie znówelizowanej.

Z P. K. U. Obowiązki komendanta PKU. pełni zastępczo kpt. Jan Studencki. Dotychczasowy komendant mjr. Ring, jak już donosiliśmy, przeniesiony został w stan spoczynku.

Wieczór odczytowy P. O. W. W piątek, 9 b. m. punktualnie o godz. 19 w sali Rady Miejskiej (ul. Dąbrowskiego) odbędzie się pierwszy w bieżącym sezonie wieczór odczytowy Związku Peowiaków.

Otwarcia serii wieczorów odczytowych dokona prezes częstochowskiego koła P. O. W. p. komisarz J. Mazur, wykład z cyklu „P. O. W. w walce o niepodległość” p. t. „Lis-Kula” wygłosi p. Ryszard Schmidt. Następny wykład p. t. „Wyspiański jako poeta państwa polskiej” — wygłosi prof. A. Miller. Wstęp wolny i bezpłatny.

Zespane „Pochodni”. W niedzielę, 11 b. m., o godz. 15.30, w sali Rady Miejskiej odbędzie się zebranie członków Stowarzyszenia Kultury i Oświaty Robotniczej „Pochodnia”.

Obecność wszystkich członków obowiązkowa.

Odczyt prof. Siedleckiego. Staraniem majęscowego Koła Tow. Naucz. Szkół Średnich w sobotę, 10 b. m. o godz. 18 w sali gimnazjum państwowego im. H. Sienkiewicza — znakomity mówca, prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego, dr. Michał Siedlecki, wygłosi odczyt, ilustrowany przezręczami p. t. „Wędrowni ryb”. Cena biletów — dla dorosłych 60 gr. dla młodzieży 30 gr.

Rozumu uczyć się trzeba i na starość. Stali mieszkańcy Częstochowy pamiętają dobrze zaciśniętą kawiarenkę w II Alei, prowadzoną przez dwie siostry K.

Ponieważ wiek podeszły przeszkadzał im w należytym przedsiębiorstwie prowadzić, siostry po namyśle sprzedały kawiarenkę i postanowiły kapitał swój, wynoszący kilkanaście tysięcy złotych, tak ulokować, aby mogły z procentów żyć wygodnie. Ale tu zaczęła się tragedia. Nie kontentując się bowiem niższym procentem, ale zato stuprocentową pewnością kapitału, jaką daje Komunalna Kasa Oszczędności, siostry zlakowały się na wyższy procent i ulokowały cały swój majątek u pewnego podjasnogórskiego kupca. I rzeczywiście, kupiec ów wypłacił od ręki z przyniesionych mu pieniędzy 5 proc. w stos. miesięcznym za 3 miesiące zgóry. Radości było co niemiara.

Ale po trzech miesiącach siostry dowiedziały się z gazet, ku swemu przerażeniu o zupełnej niewypłacalności kupca, któremu powierzyły oszczędności. Lamentującym i monitującym go wierzycielom, kupiec zagroził procesem o lichwę. I tak na starość dwie staruszki, posiadające ongiś wcale po każdy mająteczek, znalazły się w obliczu nędzy.

Truciele ludności wiejskiej poniosą zasłużoną karę. W związku z masowym truciem ludności wiejskiej spirytusem denatutowanym, pochodzącym z przemytu z Niemiec, kontrola skarbową przeprowadziła rewizje w kilku wsiach powiatu częstochowskiego. Rewizje te nawiązane zostały pomyślnym rezultatem.

U Jana Słazaka we wsi Huta Stara, gm. Wrzosowa, znaleziono 12 i pół kg. denaturatu pochodzenia niemieckiego, który ukryty był w kartoflach. We wsi Borek, gm. Poczesna, znaleziono u Jerzego Żębika 15 kg. tego denaturatu, ukrytego w słomie w stodole, oraz u Agnieszki Żebik 12 kg. denaturatu.

Przemyt skonfiskowano, winnych zaś pociągnięto do odpowiedzialności karnej.

Warto zaznaczyć, że spirytus ten, choć skażony, a więc posiadający własności trujące, powodujący w wielu wypadkach śmierć, chętnie nabywany jest przez ludność wiejską, ze wzglę-

Dźwiękowe „GRAND-KINO”
Od poniedziałku 5 grudnia i dni następnych. **Jadwiga Smosarska, Stefan Jaracz i Józef Węgrzyn** w polskim superfilmie dźwiękowym p. t. **Księżna Łowicka** — romantyczny dramat wielkiego ks. Konstantego i pięknej Polki. Opowieść 1831 r. według słynnego dzieła Wacława Gąsiorowskiego.
Nad program: **Nowe dodatki dźwiękowe. Szczegóły w afiszach.**

Poprostu szwincel.

Rok jubileuszowy jasnogórski ściągał w okresie letnim setki tysięcy wiernych z całej Polski. Rząd, ten, na który tak wymownie duchowieństwo rzymsko-katolickie się boczy, w drodze wyjątkowej, pragnąc obywatelom umożliwić podróże do Częstochowy, wprowadził ulgi kolejowe w wysokości 50-cio procentowej. Nie P. K. P., lecz bezpośrednio t. zw. „akcja katolicka” w Częstochowie monopol na udzielenie tych 50-cio procentowych zniżek uzyskała.

Druczek z bloczku, opatrzone pieczętką „Akcji katolickiej” wystarcza, by po dziś dzień, przez rok pański 1932

każdy katolik i niekatolik mógł za pół ceny z Częstochowy koleją na skraj Polski wędrować. Za taką ulgę drobiazgi się tylko płaci: groszy polskich pięćdziesiąt. Bilans jednak jest już dla „akcji katolickiej” wcale ładny, bo zniżek takich „akcja” wydała, każdemu kto się zgłosił, już kilkadziesiąt tysięcy, zasoby swe katolickie kosztem P. K. P., a więc Skarbu Państwa, pięćdziesięciogroszówkami wspierając, by tem łatwiej móc akcję przeciwzrządową endecką wspomagać.

Kres temu położyć należy, bo choć pobożnie to jednak jest to poprosto szwincel, który tolerowanym być nie może.

Wydział zamiejscowy Sądu Okręgowego pozostanie w Częstochowie.

Akcja społeczeństwa, podjęta w celu utrzymania w naszym mieście wydziału zamiejscowego Sądu Okręgowego, odniosła skutek. Wydział ten nie będzie przeniesiony do Piotrkowa

i nadal utrzymany będzie w Częstochowie. Poseł dr. Biluchowski otrzymał to zapewnienie oficjalnie od czynników miarodajnych.

Przed wznowieniem procesu hr. Brassow.

Sprawa Natalii hr. Brassow przeciwko Skarbowi Państwa, jak to dosiiliśmy, wpłynie na wokandę sądową w Sądzie Okręgowym w dniu 28 bm.

Komplet sędziowski stanowić będą: wiceprezes S. O. w Piotrkowie A. Keller (przewodniczący), sędzia A. Cwiakowski, sędzia asesor J. Szperling (referent sprawy).

W międzyczasie przesłuchani zostali w charakterze świadków: p. Czeremisinow, naczelnik wydziału Banku Rolnego oraz p. Swolkien, wicekonsul polski w Wiedniu.

Prokuratorja Skarbu rzekła się świadków: Aleksandra Lednickiego i b. damy dworu p. Marji Rydygier-Bielajewej.

28 dni więzienia, 146.282 zł. grzywny lub 292 dni aresztu.

Tutejszy inspektorat straży granicznej otrzymał w połowie lutego r. b. wiadomość, że koło wsi Kamińsko, gm. Przysatyn, zamierza przedrzeć się przez granicę banda przemytników, niosąc z Prus do Polski większą ilość tytoniu. W związku z tem inspektor straży granicznej, p. Stando, zarządził obławę, na czele której stanął osobiście. Wieczorem udano się na miejsce. Urzędnicy, niebacząc na silny mróz, dochodzący do 24 stopni, wytrwale stali w gąszczach leśnych przez 3 godziny, tworząc zasadzkę.

Około godz. 23 od strony granicy ukazała się banda, złożona z kilku osobników, dźwigających worki. Na wezwanie: „Stój, straż graniczna” — banda rzuciła się do ucieczki. Strażnicy dali ognia, przemytnicy zdołali jednak zbiec, lecz dwóch z nich rozpoznał st. strażnik graniczny Lewandowski. Byli to zawodowi przemytnicy: Walenty Wilk i Bronisław Gazda,

obaj zamieszkali we wsi Cisie, gm. Węglowice. Wilk, przypuszczając, że rzeka, stanowiąca linję graniczną, całkowicie zamarzyła, popędził w jej stronę, gdy znalazł się tam jednak, w pewnym miejscu lód załamał się i przemytnik wpadł do wody. Wydostał się jednak szybko i znalazł się na stronie pruskiej, gdzie stanął, przyglądając się najspokojniej strażnikom granicznym, jakby drwiąc sobie z nich.

Po ucieczce przemytników przeszkano gąszcz leśny i znaleziono 7 worków tytoniu wagi 45 i pół kg. Naza-jutrz Wilk i Gazda zostali zatrzymani, lecz do czasu rozprawy sądowej zwolniono ich. Pozostałych przemytników nie zdołano ująć.

Onegdaj Wilk i Gazda stanęli przed sądem, który skazał każdego z nich po 73.141 zł. grzywny z zamianą na 146 dni aresztu, oraz za udział w bandzie po 14 dni więzienia.

Na widok strażników granicznych eskorta wozu rzuciła się do ucieczki, zaczął też konie woźnica, kierując się w stronę cmentarza. Rozpoczął się szalony pościg, silne konie pędziły cwałem. Strażnicy jednak zdołali wóz zatrzymać. Znaleziono na nim 119 kg. rodzyneków i 9 kg. migdałów. Woźnicą okazał się Jojne Birnbaum, zbiegłymi zaś osobnikami, którzy eskortowali przemysł — dwaj jego bracia Lajb i Lipman.

Sąd skazał ich po 2.480 zł. grzywny z zamianą po 49 dni aresztu oraz po 14 dni więzienia za udział w bandzie.

Wojowniczy Żurek pobili policjanta. Zbyt wojowniczo usposobiony Tomasz Żurek (Kaczorowska 30) urządził awanturę, powodując interwencję policji. W czasie doprowadzania do komisariatu Żurek stawiał postępowemu czynny opór, bijąc i kopiąc przedstawiciela władzy. Awan-

turnika poskromiono wkrótce i osadzono w areszcie policyjnym, skąd powędrował do sądziego śledczego, który zadecydował, że Żurek odpocząć winien w więzieniu.

Znaczna kradzież w fabryce „Rędziny”. Do fabryki przetworów chemicznych „Rędziny” pod Częstochową dostali się onegdaj w nocy złodzieje, którzy skradli 5 tonn worków jutowych, wartości około 13 tys. zł. Kradzież przedstawia się niezwykle zagadkowo. Zawiadomiony o powyższym częstochowski wydział śledczy wysłał natychmiast na miejsce przedstawstwa swych funkcjonariuszy, którzy prowadzą obecnie energiczne dochodzenie, celem ujęcia zuchwałych złoczyńców.

Esencja octowa. W mieszkaniu lekarza-dentysty, p. Gottajnera (Ogrodowa 3) usiłowała pozbawić się życia Władysława Nowak, służąca. Wypiła ona większą dawkę esencji octowej. Szybka jednak pomoc udzielona jej przez pogotowie lekarskie działające truciźny zneutralizowało, ratując życie desperatce. Nawakównę ulokowano w szpitalu Najśw. Marji Panny. Powód samobójstwa: nieszczęśliwa miłość.

Niedługo przebywał na wolności. Przed kilku dniami z aresztu gminnego w Kłobucku zbiegł Jan Kasprzyk, zam. we wsi Ostrowy, gm. Miedźno. Siedział on za kradzież. Kasprzyk przepadł jak kamień w wodzie. Dopiero wczoraj wpadł w ręce policji.

Na tutejszym dworcu kolejowym natknął się on na wywiadowcę policji, któremu zachowanie się uciekiniera wydało się podejrzanym. Odprowadzono go do komisariatu, gdzie stwierdzono, że jest on poszukiwanym zbiegiem.

Udzielcie informacji. 19-letnia Aniela Jakubowska, córka Eleonory (Tartakowa 40) przed kilku dniami wyszła z domu rodzicielskiego i przepadła bez wieści. Zrozpaczona matka poszukuje ją przy pomocy policji.

Kradli węgiel z podługu. Do odpowiedzialności karnej za kradzież węgla z podługu pociągła policja: Marjana Piaseckiego i Janinę Jędrykę (1-go Maja 20), Juljana Romanowskiego (Wyczerpy Dolne) i Adama Kopcia (Kiedrzyńska 64).

Bajkowski siedzi. Znany ze swych wyczynów złodziejskich Eugeniusz Bajkowski, stały mieszkaniec kryminału, ujęty został na gorącym uczynku kradzieży żarówek z korytarza biura inspektora pracy. Bajkowski siedzi i będzie siedział.

Brak zamilowania do porządku. Szereg właścicieli masarni w naszym mieście ulegnie karze od 5 do 50 zł. za wykroczenia przeciwko przepisom sanitarnym. Jest to wynik lustracji miejskiego wydziału zdrowia, który z dr. Parnowskim na czele przeprowadził lustrację warsztatów masarskich.

Pokłosie złodziejskie.

— P. Adamowi Siemiątkowskiemu (Pułaskiego 88) skradziono z niezamkniętej komórki 3 gęsi, wartości 18 złotych.

— Postradała zegarek p. Stanisława Stępień, zam. w Aniółowie, która wybrała się na lekcję tańca do „szkoły” przy ul. Warszawskiej 37. Zegarek przedstawiał wartość 8 zł. Złodzieja nie ujęto.

— P. Władysławowi Kusowi, zam. we wsi Brózka, gm. Dłbów, skradziono z wozu przy ul. Ogrodowej papierosy, kawę i groch, wartości 39 złotych.

ZĘBY, korony, mostki, — wprawia LOKARZ-DENTYSTA

Unikajcie partaczy dentystycznych! gdyż im niewolno dotykać się pacjentów (Dz. Ust. Nr. 54 poz. 476)

Broszurę wyjaśn. — otrzymać można w księgarniach, w Administracji pisma „Czystość” lub od autora Lekarza - Dentysty MICHAŁA GREJNIECA w Częstochowie, Aleja Najśw. Panny Marji (I Aleja) nr. 10.

Młoda absolwentka Warszawskiej 2 L. Szkoły Położnych poszukuje na skromnych warunkach pracy (Kasa Ch. Szpitala). Adres: Wesołowska. Skafat K./Tarnopola skrytka 29. 86—2

W śródmieściu do wynajęcia duży u- meblowany pokój może być u-ży- wanością kuchni i wygodami. Zgłosze- nia: Biuro Renoma pod „Pokój”.

Z KRAJU.

Wilki na Wołyniu.

Mieszkańcy powiatu kowelskiego żyją pod grozą nieustannych napadów wilków, które rzucają się na bydło, a nawet na ludzi.

Mieszkaniec wsi Wechy w pow. kowelskim, powracając wieczorem do domu, został napadnięty przez kilkanaście wilków i rozszarpany.

W tej samej wsi stado wilków rozszarpało poprzedniego dnia kilka koni.

Dwaj kasiarze w potrzasku.

"Pech" prześladowa kasiarzy warszawskich. Kasy są, najczęściej, puste (zamiast gotówki: portfel protestowanych weksli), przyczem włamywacze, po daremnych i bezowocnych trudach, dostają się za kratki.

Tak się właśnie stało nocy wczorajszej w domu przy ul. Traugutta 1. Zamieszkały tam ks. Antoni Szczygielski, administrator Konwiktu Teologicznego, nagle się obudził. Z sufitu zaczął spadać tynk. Domyślił się ks. Sz., iż jacyś nieproszeni nocni "goście" operują na strychu, usiłując przez otwór dostać się do mieszkania. Ks. Szczygielski, nie chcąc spłoszyć "operatorów", powiadomił telefonicznie policję.

Wnet przybyło kilku funkcjonariuszów policji, którzy na strychu nad lokalem ks. Sz. zastali dwu znanych kasiarzy: Stefana Boratyńskiego i Franciszka Federa.

Są to rutynowani "rozpruwacze": przyjaciele słynnego "Szpiebródki".

Odebrano im komplet precyzyjnych narzędzi.

Kasiarze zamierzali rozbić w mieszkaniu ks. Sz. kasę, w której znajdowało się kilka tysięcy złotych. Tym razem nie udało im się. "Pech"!

Echa straszliwej zbrodni na szosie

Przed kilku tygodniami donosiliśmy o bestjańskim napadzie, dokonanym na dwóch wieśniaków na szosie pod Wieluniem.

Mianowicie 50-letni Adam Dłubek, mieszkający wsi Styrczów, w powiecie wieluńskim, wybrał się do Wielunia z transportem zboża, w towarzystwie swego syna, 21-letniego Piotra.

W kilka godzin później na szosie, w przydrożnym rowie, znaleziono zwłoki Adama Dłubka, zaś kilkaset metrów dalej, w małym lasku, zwłoki Piotra D. Obaj byli zamordowani przy pomocy noża. Jak zdołano następnie ustalić—jakiś młody osobnik sprzedał zboże na targu w Wieluniu, zaś konie i wóz pozostawił na targowisku i zbiegł.

Po kilku tygodniach zdołano natrafić na ślady tajemniczego sprzedawcy zrabowanego zboża. Został on aresztowany.

W krzyżowym ogniu badań aresztowany zaprzeczał, aby był sprawcą mordu, nie umiał jednak wyjaśnić, w jaki sposób wszedł w posiadanie zboża, zrabowanego zamordowanym wieśniakom.

Ustalono ostatecznie, iż sprawców morderstwa było kilku. W związku z tem aresztowani zostali dwaj mieszkańcy Nowej Wsi, pod Wieluniem, Antoni Bartoszczyk i Władysław Stawiak.

Obydwo aresztowanych osadzono w więzieniu. Dalsze śledztwo trwa.

Dzielną kobietą spłoszyła bandytów.

Onegdajszego wieczoru do mieszkania Józefa Stasiaka w Łodzi na Chojnach wtargnęło trzech zamaskowanych osobników, z których jeden przyłożył rewolwer do skroni córce Stasiaka, Helenie, zaś dwaj pozostali również uzbrojeni w rewolwery, rzucili się na Stasiaka i jego służącą, Stanisławę Kopównę, domagając się pieniędzy.

Helena Markowa, żona córka Stasiaka, nie uległa się broni bandy-

Kobięce roztargnienie

powodem dymisji dygnitarza faszystowskiego.

Wielkie wrażenie w świecie politycznym Europy wywołała skandaliczna dymisja Augusto Turatti, sekretarza generalnego partii faszystowskiej, jednego z niewzruszonych, zdawało się, filarów faszyzmu.

Turatti był jednym z założycieli partii, prawą ręką Mussoliniego, wpływowym członkiem najwyższej rady faszystowskiej i nagle—taki upadek. Wydalenie z partii, banicja, dyfamacja. Odebranie wszystkich zaszczytów, honorów, władzy. Oficjalny "Giornale d'Italia" zakomunikował lakonicznie, że Turatti zapadł na chorobę nerwową i to, poniekąd, było przyczyną jego usunięcia.

Poniekąd... Antyfaszystowskie dzienniki w Paryżu podają teraz pi-

katne szczegóły istotnych powodów upadku Turattiego. Oto Turatti kochał się w pewnej pani z Turynu. Pisywał do niej obszernie listy, w których—poza kwestiami czysto intymnymi—dawał upust swej niechęci do Mussoliniego, określając go dość dosadnie i brzydko. Trzeba nieszczęścia, iż owa pani (kobiety są tak roztargnione) zgubiła w jakimś miejscu publicznym paczkę owych listów, które dostały się w ręce policji. Policja—przeżęta treścią owych listów—skierowała je gdzie należy. Turatti miał kilka przykrych rozmów i—poniekąd "zachorował na nerwy"...

"W każdym nieszczęściu szukaj kobiety"—mówi stare francuskie przysłowie.

„Krezus w liberji“.

W Londynie zmarł główny portjer hotelu „Savoy” jedna z najpopularniejszych postaci londyńskiego życia. Po otwarciu testamentu okazało się, iż po 34 latach piastowania wysokiego urzędu z buławą, portjer „Savoyu” zostawił pół miliona funtów szterlingów w majątku.

W związku z tem „Daily Mail” przytacza interesujące szczegóły o niektórych portjerach wielkich „Palaców” europejskich.

W Berlinie przed wojną wszystkim turystom dobrze znana była postać portjera z hotelu „Bristol”, „starego Henryka”, który zarabiał rocznie dziesiątki tysięcy marek.

„Stary Henryk” miał dwóch sekretarzy dla załatwiania osobistych interesów, posiadał wielkie depozyty w banku Darmstadt, którego krach zrujnował i jego.

W Nicei wielką popularnością cieszył się do ostatnich czasów portjer „Negresco”, — „gruby Tonny”. Był to niezwykle znawca ludzi: momen-

ty i, korzystając, że skupił on uwagę na towarzyszach, usiłujących wymusić od Stasiaka wiadomość, gdzie ukrywa pieniądze pchnęła złoczynię z taką siłą, że wyrzucił się i wybiegłszy na korytarz zaczęła wzywać pomocy.

Alarm, wszczęty przez kobietę, spłoszył rabusiów, którzy uciekli, nie zabierając niczego.

Wszczęte dochodzenie ustaliło, iż napastnicy byli najprawdopodobniej znani napadniętym, czego dowodził nie tylko fakt użycia masek, lecz również i to, że rabusie porozumiewali się z sobą przy pomocy gestów, bojąc się najwidoczniej, aby nie byli poznani po głosie. Tylko jeden z bandytów, który domagał się pieniędzy, zmienił nienaturalnie głos.

Poszukiwania za sprawcami napadu trwają.

ZE ŚWIATA.

Ile pieniędzy ma świat?

Według ostatnich obliczeń, na całym świecie znajduje się w obiegu pieniędzy na przeszło 200 miliardów złotych.

W tem trzeba liczyć około 170 miliardów banknotów, „tylko” około 7-miu miliardów złota i to przeważnie w Stanach Zjednoczonych, Anglii, Szwajcarii i południowej Afryce.

Spadek liczby urodzeń w Europie.

Przegląd statystyki demograficznej dla całej Europy za pierwszy kwartał 1932 r. potwierdza nanowo związek, istniejący między kryzysem ekonomicznym a liczbą urodzin. Zaostrzenie kryzysu spowodowało we wszystkich krajach europejskich spadek liczby urodzeń. W Niemczech liczba ta zmniejszyła się o 5,7 proc. w stosunku do

talnie rozróżniał gościa wypłacalnego od „niebieskiego ptaka” i dorobił się wielkiego majątku na pożyczaniu niefortunnych graczom rulety znacznych sum. Jak twierdzi, nigdy nie tracił na tem.

W Paryżu, w hotelu „Ritz” portjerem jest jegomość, o wyglądzie, co najmniej ambasadora. Przyjeżdża on codziennie na służbę własną limuzyną i jest właścicielem kilku domów w Paryżu.

Pomijając napiwki, które są głównym źródłem dochodu portjerów wielkich hoteli, ci ugłanowani cerberzy czerpią niemałe dochody z regularnych opłat za... dyskrecję. Niejednokrotnie są oni wtajemniczeni w drastyczne szczegóły osobistego życia bogatych turystów, a podróżujący dyplomaci, jakże często muszą okupować swoje incognito sowitami dodatkami dla wszystko wiedzącego portjera.

Ci „krezusi w liberji” mają się często znacznie lepiej, od gości, którym kłaniają się w pas...

I kwartału r. 1931, we Włoszech o 5,9 proc., w Anglii — o 4,2. Niemcy, gdzie przypada obecnie 16 urodzeń na 1000 mieszkańców, należą do krajów dotkniętych spadkiem przyrostu ludności.

Dzięki bardzo słabej śmiertelności, przewyżka urodzeń nad zgonami wynosi 4,4 proc. W Anglii przyrost ludności znajduje się już na martwym punkcie, we Francji zaś i w Austrii ogólna liczba mieszkańców zmniejsza się. Kraje słowiańskie, Polska i Jugosławia, liczą jeszcze 30 — 35 urodzeń na 1,000 mieszkańców, to samo Rosja. Zatem cała Europa, z wyjątkiem wschodnich jej połaci wykazuje stałą tendencję do spadku cyfry urodzeń.

Jelenie splecione na śmierć rogami.

Jeden z leśniczych wielkich lasów Fontainebleau, niedaleko Paryża, znalazł w tych dniach, obchodząc swój rewir, dwa martwe jelenie, które zginęły w zaciętej walce o łanię, splątawszy się tak rogami, że nie mogły się już rozłączyć.

Jeden z nich, dziesięcioletni, co widać po rozgałęzieniu rogów, ranił się ciężko rogiem przez swego przeciwnika i zapewne zdechł wskutek tej rany, drugi zaś, splątany nierozdzielnie z ranionym, musiał paść z głodu i wycieńczenia.

Cenne wykopaliska w Azji Mniejszej.

Ciekawe są wyniki prac wykopaliskowych, prowadzonych od września b. r. w Arslan-Tepe przez francuską misję archeologiczną.

Miasto Milot, które należało niegdyś do Hittytów, zajmowało Arslan-Tepe (lwi pagórek) i okolice. Odnaleziono duży pałac, którego budowa da-

tuje się od mniej więcej 800 lat przed Chrystusem.

Pałac ten posiada dwie bramy, zwrócone na północno-wschód i północno-zachód. Obok tych dwóch bram odkopano dwa lwy i dwa woły doskonałej rzeźby. Wewnątrz pałacu odnaleziono dwa inne lwy, których wartość historyczną trudno ustalić. Są to najdoskonalsze wzory sztuki rzeźbiarskiej.

Poza tem znaleziono statuetkę, przedstawiającą monarchę hittyteckiego. Statuetka ta, wysokości 8 mtr. 25 cm. waży 7 tonn.

Co usłyszymy dziś przez Radio?

WARSZAWA 10 grudnia.

11.40 Codzienny Przegląd Prasy Polskiej.
11.50 Kom. Gł. Wojsk. Stacji. Met. dla komunikacji lotniczej.
11.58 Sygnał czasu z Warsz. Obs. Astr. hejnał z Krakowa.
12.05 Program na dz. bież.
12.10 Płyty gramofonowe.
13.10 Urząd. komun. P. I. M.
13.15 Poranek szkolny ze Lwowa.
15.10 Kom. Państw. Inst. Eksploatacyjnego
15.15 Komunikat gospodarczy.
15.25 Wiadomości wojsk. i strzeleckie.
15.35 Słuchow. p.t. „Wesele lalki”.
16.00 Płyty gramofonowe.
16.40 Odczyt z Wilna.
17.00 Audycja dla chorych ze Lwowa.
17.40 „Czy Europa się podźwignie”.
17.55 Program na dz. następny.
18.00 Muzyka lekka.
19.00 Rozmaitości.
19.20 Bieżące wiadomości rolnicze.
19.30 Na widnokręgu.
19.45 Prasowy Dziennik Radjowy.
20.00 Muzyka lekka.
20.55 Wiadomości sportowe.
21.00 Dodatek do Pras. Dziennika Radj.
22.05 Utwory Chopina.
22.40 „Na polskim Podolu”.
22.55 Urząd. komun. P. I. M. i komunikat policyjny.
23.00 Muzyka taneczna.
23.30 Wiadomości z kraju dla członków Polskiej Eksp. polarnej na wyspie Niedźwiedziej.

KATOWICE 10 grudnia.

11.40 Codz. Przegl. Pras. Polsk. z Warsz. i komunikat meteor. z Warszawy.
11.58 Sygnał czasu z Warsz., hejnał z Krak.
12.10 Płyty gramofonowe.
13.05 Komunikat gospodarczy.
13.10 Komunikat meteor. z Warsz.
13.15 Poranek szkolny ze Lwowa.
15.15 Transmisja z Warszawy.
16.00 Intermezzo muzyczne.
16.15 Skrzynka poczt. ciotki Heli dla dzieci.
16.40 Odczyt z Wilna.
17.00 Płyty gramofonowe.
17.40 Odczyt z Warszawy.
17.55 Program na dzień następny.
18.00 Muzyka lekka z Warszawy.
19.00 Rozmaitości.
19.10 U pisarzy czeskich.
19.30 Transmisja z Warszawy.
22.00 Program na dzień następny.
22.05 Transmisja z Warszawy.
23.30 Płyty gramofonowe.

Wrogowie BRUDU abonują „Czystość”
z dodat. bezpł. „Lekarz Domowy”
oraz „Lekarz Dentysta”.
Rocznie zł. 6. — P. K. O. nr. 15-960.
Red w Warszawie, Skrz. poczt. 729.
W Częstochowie bliższych informacji udziela Red.
Lekarz - Dentysta Michał Grejniec, Aleja N. Marji
Panny 10. — Telefon 2-50.

SPRZEDAŻ SUKNA I KORTOW
M. A. LASTMAN
Częstochowa, I Aleja 5
Poleca w wielkim wyborze materjały: paltotowe, ubraniowe, pokrycia na futra, spodniowe, na palta damskie oraz dziecięce, z pierwszorzędnych fabryk Bielskich i Tomaszowskich po cenach fabrycznych.

Biuro Dzienników i Ogłoszeń „RENOMA”
wł. MARIAN ŻUKOWSKI
Częstochowa, Aleja Nr. 21, tel. 448.
PRZYJMUJE: Ogłoszenia do wszystkich pism krajowych i zagranicznych.
POLECA: Dzienniki i czasopisma krajowe i zagraniczne.
SPRZEDAJE: Wyroby tytoniowe, papierosy, oraz znaczki stemplowe, pocztowe, weksle i t. p. 547
OBSŁUGA SZYBKA I SOLIDNA.

WYKŁAD OGŁOSZEN: Przed tekstem 40 gr. za wiersz mm., nadesłane, w tekście i za tekstem 30 gr. — tabelaryczne 50 proc. drożej, zagraniczne 100 proc. Drobne ogłoszenia 10 gr. za wyraz. Najmniejsze 1 zł. — Bezrobotni i poszukujący pracy korzystają z 50 proc. ulgi przy zamieszczaniu ogłoszeń drobnych. — W wszelkie komunikaty zwracać się do redakcji. — Wszelkie komunikaty zwracać się do redakcji. — Wszelkie komunikaty zwracać się do redakcji.

Redaktor odpowiedzialny: Józef Wolnicki.

Druk. „L. Święcki”, ul. Najów. Masz. Panny Nr. 68. Tel. 80 i 7-99

Wydawca: Dr. TADEUSZ BILUCHOWSKI.